

17. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між органами охорони державного кордону Державної прикордонної служби України та органами внутрішніх справ України при передаванні затриманих ними іноземців та осіб без громадянства : наказ Адміністрації державної прикордонної служби, МВС України від 15 жовт. 2004 р., № 742/1090 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 44. – Ст. 292.

18. Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї : наказ Міністерства України у справах сім'ї молоді та спорту та Міністерства внутрішніх справ від 7 верес. 2009 р. № 3131/386 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 76. – Ст. 66.

19. Про взаємодію місцевих органів виконавчої влади з питань здійснення контролю за умовами утримання і виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу : наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ України від 1 черв. 2012 р. № 329/409/652/502 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 50. – Ст. 633.

Надійшла до редколегії 06.03.2013

РАТУШНЯК В. И. К ВОПРОСУ О ВЗАИМОДЕЙСТВИИ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ МИЛИЦИИ ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ МЕЖДУ СОБОЙ И С ДРУГИМИ СУБЪЕКТАМИ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Исследованы основные подходы к определению понятия взаимодействия. Рассмотрены проблемы соотношения категорий «взаимодействие» и «координация». В зависимости от особенностей заданий и функций, которые возложены на подразделения милиции общественной безопасности, определено понятие и направления взаимодействия в деятельности подразделений милиции общественной безопасности.

Ключевые слова: взаимодействие, координация, согласование, полномочия, милиция общественной безопасности.

RATUSHNIAK V. TO THE ISSUE ABOUT INTERACTION OF UNITS OF PUBLIC SECURITY POLICE BETWEEN THEM AND WITH OTHER SUBJECTS OF LAW ENFORCEMENT ACTIVITY

The main approaches to the definition of interaction are studied. The problems of correlation of the categories «interaction» and «coordination» are considered. According to characteristics of tasks and functions that are put on the units of public security police, the notion and directions of cooperation in the activity of the units of public security police are determined.

Key words: cooperation, coordination, adjustment, powers, public security police.

УДК 343.132(477)

В. М. БАБАКІН,

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності
факультету з підготовки фахівців кримінальної міліції
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ПРИЧИНИ ТА УМОВИ, ЩО СПРИЯЮТЬ УЧИНЕННЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД МОЛОДІ

Досліджено окремі аспекти молодіжної злочинності. Розкрито основні характеристики молодіжної злочинності, визначено її суттєві умови, надано висновки щодо протидії молодіжній злочинності.

Ключові слова: молодіжна злочинність, ознаки та характер молодіжної злочинності, оперативні підрозділи органів внутрішніх справ, кримінальне правопорушення, оперативно-розшукова діяльність.

У світі не існує такого суспільства, в якому б усі його члени дотримувалися загальноприйнятих нормативних вимог. Не становить винятку й

Україна, в якій тривають соціально-економічні, політичні, соціально-культурні трансформаційні процеси, що охопили всі сфери життєдіяльності

людини. Зміни проникли у свідомість кожної людини, у її побут та повсякденне життя, впливаючи при цьому на систему ціннісних орієнтацій особистості. Соціальна дезорганізація є невід'ємною частиною процесу соціальних змін. Молодь є чутливим індикатором соціальних зрушень. Вона гостро реагує на економічну нестабільність, крах ідеалів, девальвацію цінностей [1, с. 3]. Злочинність молоді у віці від 14-ти до 30-ти років становить 56,4 % усіх злочинів у державі. Показники кримінальної ураженості населення у цьому віці демонструють певну стабільність та схожість тенденцій – взаємозв'язок злочинності двох вікових груп (14–17 і 18–28 років), особливо негативний вплив злочинності старшої вікової групи на неповнолітніх; злочинність набуває дедалі більш організованого характеру в силу вікових особливостей молоді та дії соціально-психологічних механізмів взаємної криміналізації [2, с. 13].

Актуальність дослідження з цього питання пояснюється також і тим, що поняття молодіжної злочинності є новим, оскільки традиційним є вивчення злочинності неповнолітніх, проте наразі назріла потреба в дослідженні молодіжної злочинності як явища, що охоплює собою більшість кримінально-правових відносин.

Проблеми молодіжної злочинності розглядалися у працях таких науковців, як: І. М. Бакума, С. Ф. Денисова, О. Ю. Дроздова, Т. С. Жукова, Т. О. Ларіна, В. І. Лазаренко, Н. О. Сущенко, О. О. Юхно тощо.

Метою статті є дослідження чинників розвитку молодіжної злочинності, її основних детермінант.

Аналізуючи молодіжну злочинність у цілому, правильно, на нашу думку, зазначає І. М. Бакума: як і будь-яке соціальне явище, девіантна поведінка молоді не може бути пояснена «сама собою», а лише з позиції соціального цілого – суспільства, вихідним елементом якого є особистість із її системою ціннісних орієнтацій, у якій закріплюється її життєвий досвід, сукупність прагнень та переживань; саме система ціннісних орієнтацій особистості виражає неповторність, своєрідність та унікальність поведінки кожного з нас [1, с. 3]. Загальноприйнятим є поділ детермінант злочинності на біологічні та соціальні. Розглядаючи проблеми виникнення молодіжної злочинності, ми будемо акцентувати увагу саме на соціальних факторах як таких, що піддаються формуванню, зміні, адаптації методами протидії злочинності.

Необхідно зазначити, що кримінальне правопорушення і злочинця необхідно розглядати

в діалектичній єдності. Без цього неможливо визначити в джерела злочинного діяння, виявити механізм його вчинення, адже злочинна поведінка, як і будь-яка поведінка людини, має дві основні групи ознак: суб'єктивними є мотиви, мета, намір людини, об'єктивними – фізичні рухи і дії. Злочин, перш ніж втілитися в небезпечні для суспільства дії, проходить стадію внутрішнього, психологічного визрівання [3, с. 212]. Тому, на нашу думку, проблему молодіжної злочинності можна вивчати з двох принципово різних позицій: з точки зору кримінального права – як систему злочинів, які вчиняє молодь, або з кримінологічної точки зору – як систему мотивів, причин, факторів формування молодіжної злочинності, а також засобів її запобігання та припинення.

Зазначимо, що визначення поняття «молодь» передбачає насамперед встановлення вікових меж. У вітчизняній та зарубіжній літературі вказують різні вікові межі – від 14-ти до 35-ти років. Проте більшість учених відносять до молоді осіб у віці до 25 років, де нижньою межею є 14 років (досягнення віку кримінальної відповідальності), а верхньою – 25 років (завершення періоду соціалізації, включення до системи виробничих відносин та набуття економічної самостійності).

На думку Н. В. Яницької, яка виділяє дві вікові групи злочинців: 14–17 і 18–35 років. Перша група – це підлітковий і молодший юнацький вік; друга – юнацький і молодіжний вік. Загальним для цих вікових груп є перехід до соціальної зрілості та інтенсивне формування навичок поведінки. Тому молодь – це соціально-демографічна група, яка характеризується інтенсивним психологічним та фізіологічним розвитком, що має свої специфічні особливості, інтереси та потреби. Їх необхідно враховувати для ефективнішого подолання групової злочинності молоді [2, с. 10]. Ми погоджуємося з даною думкою, оскільки надто широке трактування поняття «молодь» зведе нанівець поняття «молодіжна злочинність»: якщо ми допустимо, що молодь охоплює собою вікову групу до 35-ти років, то це означатиме, що майже 90 % злочинів вчиняються молоддю і всі правила щодо злочинності слід буде застосовувати і до молодіжної злочинності. Навпаки, якщо ми прирівняємо молодіжну злочинність до злочинності неповнолітніх, то тим самим зрівняємо ці поняття. Тому при визначенні молодіжної злочинності ми будемо брати за основу вікову групу від 14-ти до 25-ти років. Отже, поняття «злочинність неповнолітніх»

певним чином охоплюється поняттям «молодіжна злочинність».

Перед дослідженням особливостей молодіжної злочинності як комплексного явища звернемо увагу на профільні ознаки злочинця молодіжного віку, які складаються з духовно-моральних, психотипологічних (психофізіологічних), патопсихологічних, гендерних, соціально-демографічних ознак. Серед обстежених молодих злочинців, у яких переважав нігілізм, виявилася найбільша кількість тих, хто вчинив насильницькі злочини проти особи (вбивства, завдання тяжких тілесних ушкоджень, зґвалтування – всього за вибіркою 82,5 %). Серед осіб із високими показниками морально-етичного релятивізму переважали злодії, повії, особи з вираженими ознаками алко- і наркогенних девіацій, які були схильними до вчинення злочинів у зміненому стані свідомості (67,4 %). Серед представників молодих злочинців вищого соціального прошарку домінували інфантильні та пуерильно-ювенільні характери (40 % та 42 %), решта рівномірно розподілилася між нижчим та середнім соціальними прошарками. Найвищу кримінальну активність виявляють особи чоловічої статі. Найбільшу кількість злочинів вчиняє молодь у тих регіонах, де ступінь виробничої кризи й загальної стагнації є найвищим [4, с. 32].

Вивчення молодіжної злочинності обумовлено об'єктивними факторами. Як справедливо зауважує Т. С. Жукова, що молодіжна злочинність має такі основні особливості: кримінальна активність молоді приблизно в два рази вище, ніж решти населення; молодіжна злочинність становить основу для виробництва загальної злочинності; у структурі злочинності молоді переважають корисливі, корисливо-насильницькі й насильницькі види злочинів; злочинність серед молоді має переважно груповий характер, і чим молодший злочинець, тим рідше злочин вчиняється ним одноосібно; для динаміки молодіжної злочинності найбільш характерні сезонні «піки»: у весняно-літні місяці кількість вчинюваних молоддю злочинів збільшується на чверть; молодіжна злочинність найбільш тісно корелює зі станом соціального контролю; злочинність серед молоді більш чутливо реагує на зміни в соціальному середовищі [5, с. 12]. Серед великої кількості характеристик молодіжної злочинності, ми не випадково обрали саме цю, найбільш різнопланову. На наш погляд, така стисла характеристика молодіжної злочинності дає нам підстави для різнобічного її вивчення. Проте

оскільки в рамках даного дослідження ми технічно не в змозі це зробити, тому зупинимося на окремих факторах молодіжної злочинності.

На думку О. Ю. Дроздова, який акцентує увагу на агресії молоді як факторі молодіжної злочинності, зі всього кола проблем молодіжної злочинності найважливішою можна вважати проблему агресії молоді. Ця соціально-вікова група є не лише найбільш активним та динамічним елементом соціальної структури суспільства, але й являє собою майбутнє будь-якого суспільства. Актуальність цієї проблеми підтверджується і сучасною криміногенною ситуацією, коли швидкими темпами зростає насильницька злочинність серед молоді [6, с. 290]. Так, дійсно, аналізуючи молодіжну злочинність з боку вчинюваних кримінальних правопорушень, маємо зазначити, що насильницькі злочини посідають провідне місце серед злочинів, учинених молоддю. Слід погодитися з тим, що вивчення з психологічної точки зору агресії як фактора насильницьких злочинів серед молоді є перспективним дослідженням.

Такої самої думки дотримується і Т. О. Ларіна, зазначаючи, що в Україні за останнє десятиріччя спостерігається зростання аутоагресивної активності в різних її проявах. Саме тому аутоагресію в сучасній науці та практиці розглядають як гостру медико-соціальну та соціально-психологічну проблему, що постійно перебуває в полі зору фахівців різних галузей: соціологів, юристів, медиків, психіатрів, психологів, педагогів [8, с. 5]. Таким чином, серед психологічних факторів молодіжної злочинності агресивність є домінуючою, тому вона потребує детального вивчення з точки зору психологічних наук. А ми звернемося до соціальної обумовленості молодіжної злочинності і її проблеми як наркотична залежність молоді.

Як зазначає В. І. Лазаренко, сучасний стан проблеми визначається тенденціями до її омолодження. 61,9 % осіб, що вживають наркотики, – це неповнолітні діти (2,6 тис.), підлітки 14–17 років (3,7 тис.) та молоді люди віком від 18-ти до 29-ти років (63,3 тис.) [7, с. 4]. На нашу думку, проблема зростання кількості наркозалежної молоді прямо впливає на рівень криміногенності молоді, оскільки, по-перше, доведено, що наркозалежні особи є більш схильними до вчинення великої групи злочинів (зокрема до крадіжок та злочинів проти власності), по-друге, саме по собі вживання наркотиків призводить до вчинення злочинів, предметом яких є наркотики: зберігання, перевезення, виготовлення наркотичних речовин тощо.

Окремо слід звернути увагу на такий ознаці молодіжної злочинності, як її груповий характер. Як свідчить статистика, понад 70 % злочинів неповнолітні вчиняють у групі. Враховуючи неповноту статистичної інформації (окремі учасники групових злочинів не притягаються до кримінальної відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, малозначністю діяння або ж до них застосовуються інші міри покарання), можемо стверджувати, що вчинення злочину одинаком – швидше виняток, аніж правило. Але і в таких випадках завжди наявний вплив найближчого соціального оточення, групи з антисоціальною спрямованістю, до якої він належить чи належав раніше. Д. О. Александров наводить статистику психологічних досліджень, згідно з якою учасників злочинних груп неповнолітніх та молоді первісно об'єднувало: сусідство по будинку – 30,4 %, проживання на одній вулиці – 24,8 %, спільне навчання та робота – 16 % [9].

С. Ф. Денисов також зазначає, що особи молодіжного віку безпосередньо пов'язані з групою та організованою злочинністю. Для молоді людини такі кримінально орієнтовані особистості становлять своєрідні еталони для наслідування у вимірі засвоєння норм кримінальної субкультури та кримінальної соціалізації; віддання переваги девіації над адаптацією, тобто переважання кримінально-девіанто-фільних поведінкових виявів над нормативно-лояльними. Оскільки молодь у будь-якому суспільстві має певні вікові переваги, пов'язані з надлишком психічної енергії та здоров'я, то вона знаходить для себе нові моделі адаптації до кримінально-правової аномії й загальної нормативно-правової розбалансованості, що сприяє втягненню частини молоді до кримінальних структур [4, с. 26].

Як зазначає Н. В. Яницька, досліджуючи молодіжну злочинність, злочинні угруповання молоді відрізняються високою кримінальною мобільністю, що виявляється в можливості протягом короткого терміну змінити спрямованість і характер злочинної діяльності. Формуванню злочинних груп молоді передують стихійне утворення дозвільних груп, які внаслідок низки криміногенних факторів (бездоглядність, бродяжництво, негативний вплив дорослих, запущеність виховної роботи, відсутність суспільно корисних занять тощо) переростають у кримінальні. Дослідженням встановлено, що групова корисливо-насильницька злочинність молоді характеризується: 1) високим рівнем корпоративності, при якому кримінальні

групи організуються у вигляді злочинних угруповань, де міжособові стосунки підкоряються цілям злочинної діяльності; 2) наявністю лідерів, які планують діяльність груп: ватажками корисливо-насильницьких угруповань у більшості випадків є особи, які мають кримінальний досвід; 3) жорсткою внутрішньогруповою ієрархією, чітким розподілом ролей та функцій між учасниками групи; 4) суворими санкціями за недотримання «законів», прийнятих у групі; 5) конспірацією злочинної діяльності [2, с. 6].

Таким чином, ми розглянули три важливих фактори молодіжної злочинності: агресія, наркозалежність, груповий характер. У контексті молодіжної злочинності їх не можна вивчати поодиночі: вони взаємопов'язані, оскільки агресія сприяє вчиненню насильницьких злочинів, характерних для молоді; наркозалежність впливає на об'єднання молодих осіб у групи для полегшення вчинення злочину тощо.

Переходячи до більш загальних психологічних проблем вивчення злочинності, зазначимо, що виникнення девіантної поведінки особистості відбувається під впливом несприятливих соціально-економічних, політичних чинників та визначається біологічними, індивідуально-психологічними, соціальними, педагогічними причинами.

На виникнення відхилень у поведінці впливають індивідуально-психологічні чинники, пов'язані з наявністю певних характеристик індивіда, що ускладнюють процес його соціалізації: специфічні риси в межах психічної норми: несформованість емоційної сфери і навичок спілкування, пасивно-залежний тип комунікацій, порушення самоконтролю і самооцінки, розгальмованість, агресивність, тривожність, порушення гендерної ідентичності, гіперсексуальність, акцентуація характеру; пограничні стани: психогенні розлади (неврози, реактивні депресії, розлади адаптації, гострі і посттравматичні стресові розлади, деприваційні порушення), психосоматичні захворювання, психопатії, соціальна і педагогічна занедбаність; психопатологічні стани: розумова відсталість, шизофренія, ендогенні депресії [10, с. 45].

Як визначає М. О. Сущенко, безумовно, існує система чинників, що впливає на зростання молодіжної злочинності. Так, юристи одним із них важливих чинників вважають зростання маси молоді, яка не бере участі у трудовому процесі, не виконує своїх суспільно необхідних функцій, не має чітко визначеного суспільного статусу. До криміногенних чинників

відносять і високу захворюваність молоді, й ескалацію реклами агресії і насильства в засобах масової інформації. В пошуку шляхів подолання злочинності та асоціальної поведінки молоді не останнє місце посідають і психологічні дослідження.

Зростання злочинності, особливо серед неповнолітніх, як вважають соціологи, обумовлено ланцюгом суперечностей, а саме: між цілями, до яких суспільство закликає, і тими реальними можливостями, які воно надає для їх досягнення; між розширенням можливостей вибору в різних сферах життєдіяльності і звуженням легальних засобів реалізації цих можливостей; між розширенням потреб у кваліфікованій, престижній і високооплачуваній праці і обмеженими можливостями їх задоволення; між прагненням до багатства і почуттям неможливості його досягнення законними засобами; між необхідністю посилення соціального і правового захисту і обмеженими матеріальними можливостями суспільства [11, с. 12]. На нашу думку, надана характеристика суперечностей є важливою з точки зору запобігання молодіжної злочинності, оскільки усунення цих суперечностей буде сприяти вирішенню проблеми молодіжної злочинності.

Вивчення соціально-психологічних, економічних, правових та інших факторів, що становлять зміст причинного комплексу молодіжної злочинності, дає змогу встановити, що серед чинників, які сприяють молодіжній злочинності, можна назвати такі: негативний вплив на молоду особу в сім'ї; недоліки в шкільному вихованні; незайнятість суспільно корисною працею; негативний вплив мікросередовища; суттєві недоліки в діяльності правоохоронних органів щодо профілактики злочинів молоді; інші фонові явища, у тому числі «саморуїнна поведінка» молоді [5, с. 13].

Для того, щоб дослідити недоліки в діяльності правоохоронних органів щодо запобігання кримінальних правопорушень серед молоді, актуальним питанням є вивчення системи запобігання молодіжним злочинам.

Як слушно зауважує Н. В. Яницька, єдина система комплексних заходів запобігання правопорушенням серед молоді складається з різних елементів державного та громадського механізму, де важливе місце належить органам внутрішніх справ. Від цілеспрямованої діяльності і правильної організації запобіжної діяльності правоохоронних органів залежить загальний стан протидії з молодіжними правопорушеннями та злочинністю. Така діяльність сприяє змі-

цненню законності і правопорядку, вихованню у громадян поваги до законів. Оперативні підрозділи органів внутрішніх справ покликані відігравати вирішальну роль в реалізації антикриміногенного потенціалу суспільства, організації запобіжної діяльності. Соціальна значущість запобігання визначається суттєвими обставинами. Вона – найдієвіший шлях до подолання злочинності, насамперед тому, що забезпечує виявлення і нейтралізацію її причин. Значною мірою це запобігання можливості вчинення кримінальних правопорушень [12, с. 96]. На нашу думку, ефективність запобіжної діяльності злочинності серед молоді залежить від професійної готовності працівників оперативних підрозділів органів внутрішніх справ щодо її здійснення; наявності чіткого алгоритму дій при використанні спеціального інструментарію для виявлення дисфункціональних сімей, в яких підрастають неповнолітні, схильні до девіантної, делінквентної та ад'єктивної поведінки; встановлення особливостей соціальної ситуації їх розвитку, підлітково-молодіжної субкультури, індивідуально-психологічних рис неповнолітніх правопорушників [13].

На думку С. Ф. Денисова, система запобігання молодіжній злочинності та її складовій злочинності кримінально активної частини молоді поки що перебуває в стадії становлення, але тенденції її змін можуть бути визначені в таких напрямках: удосконалення чинного кримінального законодавства, більш послідовне впровадження норм відстрочення кримінальної репресії; відродження й удосконалення інституту громадських вихователів; створення та активізація мережі центрів психотерапевтичної й соціокорекційної допомоги молоді з проблемних, асоціальних та неповних сімей, що є середовищами криміногенного ризику; впровадження пропагандистсько-просвітницьких програм поширення правової грамотності молоді як інструменту профілактики злочинності; впровадження реституційних засад у кримінально-виконавчу діяльність та постпенітенціарний супровід.

Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, зобов'язані в межах своїх повноважень відповідно до законів, що становлять правову основу оперативно-розшукової діяльності, вживати необхідних оперативно-розшукових заходів щодо запобігання, своєчасного виявлення, припинення і розкриття злочинів та викриття причин і умов, які сприяють вчиненню злочинів, здійснювати профілактику правопорушень [14].

Тому з метою успішного попередження злочинності кримінально активної частини молоді оперативним підрозділам ОВС необхідно враховувати тенденції, які впливають зі світової практики: 1) удосконалення існуючих у державі карально-репресивних заходів превенції; 2) використання громадських засобів впливу на молодих осіб, які вчинили незначні за ступенем суспільної небезпеки злочини; 3) соціально-юридичні засоби відстрочення кримінальної репресії шляхом превентивних заходів соціально-виховного й медико-педагогічного впливу на

молодь; 4) впровадження реститутивної превенції, яка розглядається як більш функціональна порівняно з репресивною превенцією [4, с. 27].

Таким чином, діяльність оперативних підрозділів ОВС повинна бути направлена на запобігання кримінальних правопорушень серед молоді, викриття причин та умов, що сприяють їх учинення та є дієвим засобом підвищення якості оперативно-розшукової діяльності. Утім, порушені питання не є остаточно вирішеними і можуть бути піддані окремому дослідженню або науковому вивченню.

Список використаної літератури

1. Бакума І. М. Ціннісні орієнтації особистості в детермінації девіантної поведінки молоді : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Бакума Інесса Миколаївна. – О., 2009. – 20 с.
2. Яницька Н. В. Групова корисливо-насильницька злочинність молоді та її попередження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Яницька Наталія Володимирівна. – К., 2000. – 19 с.
3. Бочелюк В. Й. Юридична психологія : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 336 с.
4. Денисов С. Ф. Злочинність кримінально активної частини молоді та її запобігання в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Денисов Сергій Федорович. – Запоріжжя, 2011. – 36 с.
5. Жукова Т. С. Соціальні засади запобігання злочинності молоді в Україні та Італії (порівняльне дослідження) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Жукова Тетяна Станіславівна. – Запоріжжя, 2011. – 20 с.
6. Дроздов О. Ю. Соціально-психологічні фактори динаміки агресивної поведінки молоді : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / Дроздов Олександр Юрійович. – Чернігів, 2003. – 225 с.
7. Ларіна Т. О. Соціально-психологічні передумови аутоагресивної поведінки молоді : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / Ларіна Тетяна Олексіївна. – К., 2004. – 20 с.
8. Лазаренко В. І. Наркотики в Україні та девіантна поведінка молоді : автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04 / Лазаренко Вікторія Іванівна. – Х., 2003. – 20 с.
9. Юридична психологія : підручник / Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін. ; заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсеєва. – Вид. 2-ге, доопрац. та доповн. – К. : КНТ, 2008. – 352 с.
10. Петушкова Л. А. Методичні рекомендації щодо організації і змісту діяльності працівників психологічної служби закладів освіти / Л. А. Петушкова, А. В. Аносова // Методичні рекомендації щодо організації та змісту навчально-виховного процесу в закладах освіти Київщини в 2009–2010 навчальному році. Ч. 1 / за заг. ред. Н. І. Клокар. – Біла Церква : КОПОПК, 2009. – С. 43–51.
11. Сущенко Н. О. Соціально-психологічні особливості підлітків та молоді, схильних до протиправної поведінки : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06 / Сущенко Наталя Олександрівна. – Слов'янськ, 2007. – 175 с.
12. Яницька Н. Запобігання злочинній діяльності груп молоді корисливо-насильницької спрямованості / Н. Яницька // Право України. – 2000. – № 6. – С. 96–99.
13. Криминологія і профілактика злочинів : курс лекцій : у 2 кн. Загальна частина / Александров Ю. В., Гаврилишин А. П., Джуца О. М. та ін. ; за ред. В. Г. Лихолоба. – К. : Укр. акад. внутр. справ, 1996. – 174 с.
14. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

Надійшла до редколегії 22.04.2013

БАБАКИН В. Н. ПРИЧИНЫ И УСЛОВИЯ, СПОСОБСТВУЮЩИЕ СОВЕРШЕНИЮ УГОЛОВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЙ СРЕДИ МОЛОДЕЖИ

Рассмотрены отдельные аспекты молодежной преступности. Раскрыты основные характеристики молодежной преступности, определены ее существенные условия, предоставлены выводы относительно противодействия молодежной преступности.

Ключевые слова: молодежная преступность, признаки и характер молодежной преступности, оперативные подразделения органов внутренних дел, уголовное правонарушение, оперативно-розыскная деятельность.

BABAKIN V. THE REASONS AND THE CONDITIONS PROMOTING COMMISSION OF CRIMINAL OFFENCES AMONG YOUNG PERSONS

Separate aspects of youth crime are considered. The main characteristics of youth crime are revealed, its essential conditions are defined, conclusions concerning counteraction of youth crime are provided.

Keywords: youth crime, features and character of youth crime, operational divisions of internal affairs bodies, criminal offense, operation and search activity.